

PERUSMODUULI

Vaatimuksia:
-metsänhoidolle
-massanvalmistukselle
-paperinvalmistukselle

KEMIKAALI- MODUULI

Vaatimuksia kemikaaleille

LISÄMODUULI

Mahdolliset
erityisvaatimukset
lopputuotteelle

SFS-Ympäristömerkintä
PL 116
00241 HELSINKI
puh. 09-1499 331
fax. 09-1499 3320
joutsen@sfs.fi

SFS-Ympäristömerkintä vastaa Kauppa- ja teollisuusministeriön toimeksiannosta Pohjoismaisesta ympäristömerkinnästä ja Ympäristöministeriön toimeksiannosta Euroopan ympäristömerkistä. Toiminta on riippumatonta ja voittoa tavoittelematonta. Lisätietoja Joutsenmerkityistä tuotteista ja palveluista sekä kriteereistä kotisivuiltamme www.sfs.fi/ymparist

Joutsenmerkin moduulit paperituotteille

Joutsenmerkin moduulit paperi- tuotteille

Joutsenmerkinnässä on kehitetty uusi moduulijärjestelmä paperituotteille.

Moduulijärjestelmän tarkoituksena on yhtenäistää Joutsenmerkinnän paperituotteiden perusvaatimuksia ja yksinkertaistaa tietojen selvittämistä. Samalla paperituotteiden ympäristövaatimuksia on tiukennettu.

Moduulijärjestelmän vaatimustaso perustuu nyt viranomaisten käyttämiin BAT-arvoihin, eli ne edustavat parasta käytettävissä olevan tekniikan tasoa.

Moduulien rakenne

Paperituotteiden Joutsenmerkintävaatimukset koostuvat seuraavista moduuleista:

- Perusmoduuli, sisältää yhtenäiset perusvaatimukset kuitumassan ja paperin valmistukselle sekä kestäväälle metsänhoidolle.
- Kemikaalimoduuli, sisältää yhtenäiset perusvaatimukset kemikaaleille.
- Lisämoduulit, sisältävät mahdollisia tuoteryhmäkohtaisia vaatimuksia lopputuotteille.

Joutsenmerkitty paperituote vähentää ympäristökuormitusta monin eri tavoin

Ensimmäiset tuoteryhmät, joille voi hakea Joutsenmerkkiä uuden moduulijärjestelmän mukaan, ovat kahvinsuodattimet, tiivispaperit ja kirjekuoret. Painopaperit ja pehmopaperit sovitetaan myös moduulijärjestelmään.

Miksi moduuleja?

- Moduulijärjestelmän tavoitteena on
- yhtenäistää paperituotteiden perusvaatimuksia,
 - yksinkertaistaa tietojen selvittämistä sekä
 - helpottaa Joutsenmerkin hakemistyötä.

Moduuliperiaatteen mukaan kerran tarkistettua raaka-ainetta ei enää tarvitse tarkistuttaa uudelleen. Esim. kerran hyväksytyä kemikaalia voi käyttää kaikissa ympäristömerkityissä papereissa, ellei lisämoduuli sisällä muita vaatimuksia kyseiselle kemikaalille.

Moduulijärjestelmästä poiketaan vain, mikäli lopputuote edellyttää perus- ja kemikaalimoduuliin nähden erityisvaatimuksia. Nämä erityisvaatimukset ovat luettavissa ko. lopputuotetta koskevasta lisämoduulista. Erityisvaatimus on esim. vaatimus kirjekuoriin liimojen kierrätettävyydelle.

Moduulijärjestelmän käyttöönoton jälkeen Joutsenmerkkivaatimusten dokumentointi on helpottunut. Pohjoismaisesta Ympäristömerkinnästä voi tarkistaa, onko tietty kemikaali hyväksytty käytettäväksi Joutsenmerkityssä paperissa. Myös moduulidokumenttien käyttökelpoisuutta on paranneltu, ne sisältävät nyt myös vaatimusten tarkistuslistan.

Ohjeita hakijalle

Lopputuotteen hakija käyttää hakemuksessaan ensisijaisesti lisämoduulia. Lisämoduulissa on lopputuotetta koskevat erityisvaatimukset sekä tarvitta-

vat ohjeet hakemuksen dokumentoinnista sekä Joutsenmerkin käytöstä.

Massatehdas ja raakapaperin valmistaja käyttävät vaatimusten dokumentoinnissa perusmoduulia ja kemikaalimoduulia. Kemikaalitoimittaja käyttää dokumentoinnissa ainoastaan kemikaalimoduulia.

Joutsenmerkin hakemukset lähetetään Pohjoismaiselle Ympäristömerkinnälle, josta tarvittaessa saa tiedot myös mm. jo aiemmin hyväksytyistä kemikaaleista, kemikaalitoimittajan näin toivoessa. Näin vältetään tietojen moninkertaiselta keräämiseltä ja lähettämiseltä.

Moduulien sisältämät ympäristövaatimukset

Perusmoduuli

Perusmoduulissa on asetettu yhteiset perusympäristövaatimukset kaikille Joutsenmerkityissä paperituotteissa käytettävillä kuitumassoille ja papereille. Joutsenmerkinnän vaatimukset edellyttävät kestävä metsänhoitoa sekä alhaisia päästöjä massan ja paperin valmistuksessa. Myös energiankulutuksen on oltava alhainen.

Vaatimukset on määritelty niin, että tuotteen lopullinen vaatimustaso määritetään vasta lisämoduulissa.

Paperinvalmistaja voi vapaasti valita tarkastettujen kuitumassojen joukosta Joutsenmerkintään sopivan massa-seoksen, kunhan paperin ja massa-seoksen kokonaisuormitus on riittävän alhainen ja lisämoduulin vaatimukset täyttyvät

Kemikaalimoduuli

Joutsenmerkittyjen paperituotteiden valmistukseen käytetyille kemikaaleille on asetettu yhteiset vaatimukset kemikaalimoduulissa. Aiempien kriteeriverioiden suhteen on erityisesti kemial-

listen aineiden sisältämien terveys- ja ympäristövaarallisten aineiden raja-arvoja tiukennettu. Väriaineille on asetettu laajempia vaatimuksia.

Lisämoduuli

Lisämoduuleihin on koottu mahdolliset tuoteryhmäkohtaiset erityisvaatimukset lopputuotteelle. Perus- ja kemikaalimoduulin nähden lisämoduulin vaatimukset ovat joko tiukempia tai lievempiä tai eri tavalla muotoiltuja.

Tiukempi vaatimus on esim. tiivispapereiden lisämoduulissa elintarvikekelpoisuusvaatimusten lisäksi kielto käyttää uusiomassaa, koska kierrätyskuidun hygieniatasoa ei voida taata.

Tiivispaperien lisämoduulissa on myös lievämpi vaatimus - paperinvalmistuksessa sallitaan hiukan suuremmat päästöt energiantuotannosta, koska tiivispaperien valmistuksessa on muihin papereihin nähden enemmän energiaa kuluttavaa massankäsittelyä.